

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 91 0 P 034951 18 Spp
Banjaluka, 07.5.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, odlučujući o zahtjevu Osnovnog suda u Višegradu za rješavanje spornog pravnog pitanja u predmetu broj: 91 0 P 034951 17 P, na osnovu odredbe člana 61v. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), te odredbe člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju ("Službeni glasnik RS" br. 19/14), člana 4. stav 4. i člana 12. Pravilnika o radu sudskih odjeljenja (broj: 118-0-Sul-14-000458 od 06.02.2015. godine), na sjednici Građanskog odjeljenja, održanoj dana 07.5.2018. godine, donio je

ODLUKU

Odbacuje se zahtjev O.s. u V. za rješavanje spornog pravnog pitanja koje glasi „Da li je u postupku, u kome se rješava o izdržavanju bračnog supružnika, koji ne spada u kategoriju lica pod posebnom društvenom zaštitom i koga je zastupao kvalifikovani advokat, sud dužan po službenoj dužnosti dokazivati činjenice koje taj bračni supružnik tužbom ističe (vještačenje o opštoj i radnoj sposobnosti, imovinski karton i dr“.

Obrazloženje

U ovoj pravnoj stvari tužitelj, R.K. iz R., je ustao tužbom kod O.s. u V., protiv tužene J.K. iz N.B. sa zahtjevom da se razvede brak zaključen između parničnih stranaka. U istom postupku tužena je stavila protivtužbeni zahtjev za supružansko izdržavanje.

Nakon raspravljanja o stavljenim zahtjevima, na osnovu rezultata dokaznog postupka, Osnovni sud u Višegradu je donio presudu broj: 91 0 P 034951 17 P od 22.12.2017. godine, kojom je udovoljio zahtjevu za razvod braka, a odbio protivtužbeni zahtjev za supružansko izdržavanje. Protiv te presude tužena je izjavila žalbu koju je Okružni sud u Istočnom Sarajevu, rješenjem broj: 91 0 P 034951 18 GŽ od 22.02.2018. godine, usvojio i ukinuo prvostepenu presudu u pobijanom dijelu, kojim je odlučeno o protivtužbenom zahtjevu (izdržavanju tužene), te predmet vratio prvostepenom sudu na ponovni postupak.

Prvostepeni sud nije nastavio postupak u ukinutom dijelu, koji se odnosi na protivtužbeni zahtjev, a samim tim ni postupio po uputama drugostepenog suda, kako to propisuje odredba člana 228. ZPP. Nakon što je od tužitelja primio prijedlog za pokretanje postupka radi rješavanja spornog pravnog pitanja koje glasi – „Da li je u postupku, u kome se rješava o izdržavanju bračnog supružnika, koji ne spada u kategoriju lica pod posebnom društvenom zaštitom i koga je zastupao kvalifikovani i stručni punomoćnik-advokat, sud dužan po službenoj dužnosti dokazivati činjenice koje taj bračni supružnik tužbom ističe (vještačenje o opštoj i radnoj sposobnosti, imovinski karton i dr“ – predmet je dostavio ovom sudu, stavljajući zahtjev za rješavanje navedenog spornog pravnog pitanja. Suprotna strana se nije izjasnila o stavljenom prijedlogu. Prvostepeni sud nije, kako propisuje odredba člana 61b. stav 1. ZPP, u zahtjevu iznio sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

Samo se saglasio sa prijedlogom tužitelja da ga treba riješiti, nalazeći da su za to ispunjeni zakonom propisani uslovi.

Prema odredbi čl. 61a. ZPP, postupak za rješavanje spornog pravnog pitanja se pokreće ukoliko pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav prema spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima. Ako ono nije od značaja za odlučivanje u većem broju predmeta u postupku pred prvostepenim sudom, Vrhovni sud će odbiti da riješi stavljeno pravno pitanje (član 61g. stav 2. ZPP). Postupak zahtjevom pokreće prvostepeni sud po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke. Takav zahtjev treba da sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, a sud će uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje pravnog pitanja (član 61b. stav 1. ZPP). Ako je Vrhovni sud već riješio neko sporno pravno pitanje, ono se ne može ponovo rješavati u nekoj drugoj parnici koja je u toku (član 61đ. ZPP). Dakle, za pokretanje postupka rješavanja spornog pravnog pitanja, prema odredbama člana 61a. do 61đ. ZPP, koje uređuju taj postupak, potrebno je da se ispune određene procesne pretpostavke i to: da se to pitanje pojavilo u toku postupka pred prvostepenim sudom, da to pitanje predstavlja prejudicijelno pitanje u konkretnom predmetu, da se to pitanje pojavilo u većem broju predmeta pred prvostepenim sudom i da o tom pitanju nije ranije rješavao Vrhovni sud Republike Srpske. Proizlazi takođe, da se ovaj postupak može pokrenuti samo prije donošenja prvostepene odluke, pa je isključena primjena ovog instituta kada je prvostepena odluka već donesena i potom ukinuta od strane drugostepenog suda.

Kod naprijed opisanog stanja stvari – budući da je zahtjev za rješavanje spornog pravnog pitanja stavljen nakon donošenja, a zatim i ukidanja prvostepene presude, te ukazivanja drugostepenog suda kako treba postupiti u ponovnom postupku i da nije ukazano, pa posljedično tome ni dokumentovano, da pred sudom koji traži rješavanje spornog pravnog pitanja, ima veći broj predmeta za koje bi bilo važno zauzeti stav u vezi sa tim pitanjem (član 61a. stav 1. ZPP), niti je prvostepeni sud jasno i uz argumentovano obrazloženje, izrazio sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja (član 61b. stav 1. ZPP) – proizlazi da se u konkretnom slučaju ne radi o spornom pravnom pitanju koje ima u vidu odredba člana 61a. stav 1. ZPP i da nisu ispunjene procesne pretpostavke za njegovo rješavanje.

Slijedom navedenih razloga riješeno je kao u izreci, temeljem odredbe člana 61v. stav 1. ZPP.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Staka Gojković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarne
Amila Podrašćić